

derfor end den, der oprindeligt ligger deri som Fæstegods; saavidt det staaer i min Magt, skal det ikke kunne skee, som jeg betragter som et Misbrug af Lovgivningen og som et Misbrug af al den Opmærksomhed, der skydes alle de Love, som ere gaaede løs paa at bringe dette Forhold til Afgjorelse. Jeg vil i den Henseende ikke gaae videre eller kortere, end man har gjort i alle andre Lande, som i denne Henseende ere gaaede forud for os, og hvor man overalt, hvor lignende Forhold have bestaaet, har anerkjendt, at denne Indskrænkning i Eiendomsretten maatte i Afgjorelsesveiblikket betegnes i Tal som en Brokdeel af det Hele saaledes, at den, som kun eiede Fæstegodset i Forhold til den Lovgivning, som her er omtalt, ikke kunde faae det Hele, uanseet hvor den Deel skal gaae hen, som han ikke faaer.

Tillisch: Ja, det vil jo være aldeles for-gjæves for mig paany lat forsøge at gjøre den ærede Rigsdagsmand, som nu satte sig, den Forskiel begribelig, som der er imellem den Indskrænkning, der er paalagt Godseleren, saalænge han vil nyde den Fordeel selv at eie Bøndergodset, og den, der kan være Tale om, naar han vil sælge det. Saalænge han selv vil eie det, er der foreffret ham Indskrænkninger med Hensyn til Brugen; men i det Dieblik han vil sælge det, er der ikke paalagt ham den mindste Indskrænkning, som kan influere paa Prisen; men jeg anseer det, som sagt, for forgjæves at forsøge paa at gjøre den ærede Forslagsstiller den Forskiel begribelig, som ligger deri. Isald jeg har forstaaet ham rigtig, saa er Meningen altsaa med de Ord, jeg fremhævede, den, at der tilkommer Fæstebonden eller Staten en saadan Brokdeel af Fæstegaarden, som ved Taxationsforretningen skal fradrages; er det ikke Meningen, at der er en vis Deel af Gaardens Værdi, som skal fradrages, naar den sælges, paa Grund af den Indskrænkning, som den ærede Rigsdagsmand troer, der hviler paa den? Jeg mener, at den ærede Rigsdagsmand klart har udtalt dette. Naar altsaa denne Lov vedtages, saa stemmer Enhver, der giver sit Samtykke til den, for dette Princip; han stemmer for, at der, ifølge den, hele hidtil gjældende Lovgivning,

med Ret og Retfærdighed kan gjøres et saadant Afdrag i Kjøbesummen, og naar Sagen forholder sig saaledes, saa troer jeg, at jeg har fuld Opfordring til at anmode det ærede Ministerium om at besvare det Spørgsmaal, om det tiltræder denne Mening, og om det vil tiltræde en Lov, der er bygget paa dette Princip.

L. C. Larsen: Det forekommer mig, at den Fortolkning af disse Ord: en Fæstetvangen udergiveren Gaard, som den ærede Rigsdagsmand for Holbet Amts 2den Valgfreds (Tscherning) gav, var vel vidtløftig og vel svævende til at kunne tjene som et Grundlag ved Lovens Anvendelse, og jeg vil derfor tillade mig at forsøge paa, noget kortere at angive den Mening, som jeg troer, der ligger i disse Ord. Det er jo bekjendt, at alle Landets Bøndergaarde ere underkastede Fæstetvang saaledes, at den Mand, der ikke selv vil bruge sin Gaard, er pligtig til at bortfæste den paa Livstid eller bortforpagte den paa længere Aaremaal, og jeg kan altsaa ikke i disse Ord: en Fæstetvangen udergiveren Gaard, see Andet, end at Eiendommene skulle taxeres efter den gangbare Priis paa Selveierbøndergaarde her i Landet (Klein: Saa maae Ordene forandres).

Tscherning: Jeg har ikke paataget mig at fortolke Lovens Ord; jeg har kun fortolket og udlagt min Forstaaelse af Salg af Fæstegods. Jeg skal endnu kun tilføie, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgfreds (Tillisch) altid vil forstaae mig bedre, naar han lægger Mærke til, at dette Salg af Fæstegodset, som det ærede Medlem anseer for berettiget, for mig kun er tilladt, og den første simple Definition, der fra Regjeringens Side burde gives af Fæstelovgivningen for Dieblikket, var at forbyde Salg og vende tilbage til det, der bestod, da Fæstelovgivningen bestod i sin fulde Kraft, fordi man gjør Misbrug af den Indrømmelse, der er givet, og skaffer en falsk Definition, hvorved man søger at blande det frigjorte Fæstegods med det godsbundne, hvilket efter Lovgivningen er to forskjellige Ting.